

Spolek přátel Národního divadla Brno

www.spndb.cz

Vážení a milí členové Spolku přátel – opery, baletu a činohry,

Protože v měsíci září nebude žádná spolková akce, o to srdečněji Vás zveme na následující akce NdB,

1. září 2019 v 17 hod. a 2. září 2019 ve 20 hod.

Letní baletní koktejl – Biskupský dvůr.

Baletní soubor NdB připravil skvělý program ukázek z klasických baletů a další atraktivní vystoupení.

6. září 2019 se v 18,00 hod. uskuteční

Zahajovací koncert nové divadelní sezony na piazzettě před Janáčkovým divadlem.

Na tomto open – air koncertě Vás bude čekat to nejlepší z připravované sezony 2019/20 v podání sólistů a sboru Janáčkovy opery NdB pod vedením šéfdirigenta Marko Ivanoviće. Vstup volný.

12. září 2019 v 17,00 hod.

Předpremiérové kukátko k opeře Hoffmannovy povídky (J. Offenbach),

kteřá bude mít premiéru v pátek 20. 9. 2019 v Janáčkově divadle. Přijďte na zajímavé setkání s inscenačním týmem. Dozvíte se řadu informací o opeře, jejím vzniku i autorovi. I na tuto akci je vstup volný. Místo konání je foyer Janáčkova divadla

Aktuálně: Dne 17. srpna 2019 zemřel ve věku 77 let herec František Derfler. Narodil se 12. února 1942 v Plzni. Vystudoval JAMU v Brně. První angažmá získal v pražském Divadle Jiřího Wolкера. V sezoně 1975/76 se stal hercem Divadla Na provázku, kde strávil 4 sezony. Další prostor jeho divadelnímu umění dalo Mahenovo divadlo. Nikdy nesahal jen po vnějších efektních divadelních prostředcích. V jeho interpretaci tak vznikla řada krásných divadelních postav. Často pracoval s rozhlasem, televizí, uplatnil se i ve filmu. V myslích pamětníků jsou i jeho recitační výkony. Byl rovněž uměleckým šéfem Činohry NdB.

Zprávy výboru:

I v nové sezoně budou výborové schůze každou první středu v měsíci, a to od 16,00 do 17,30 hod. Nadále máme možnost využívat Divadlo Reduta, kde se s námi můžete v době konání výboru setkat. V této době je samozřejmě i možnost přihlašování nových členů.

Ti naši členové, kteří v posledním vyhlášeném termínu nezaplatili členský příspěvek, byli vyřazeni z evidence a v případě zájmu o pokračování v členství musí podat znovu přihlášku a bude jim vystavena nová členská legitimace.

Naši jubilanti (kulaté a půlkulaté narozeniny v pořadí dle členských čísel)**Srpen**

Kuklová Jarmila	Mokrá Milada	Skulová Marta
Osičková Libuše	Kubík Tomáš	Školová Monika
Podracká Oldřiška	Mlaskačová Ludmila	Ondroušková Marie
Navrátilová Růžena		Doležalová Ilja

Září

Kristová Zdeňka	Otáhalová Renata	Pokorná Helena
Zárubová Marie	Hartmann Petr	Galová Miloslava

Vážení jubilanti, nesnažte se, aby se vše, co se děje, odehrávalo podle Vašeho přání, přejte si ale, aby se vše stalo tak, jak se stát má a Váš život bude klidný. Členové výboru SPNdB Vám upřímně přejí zdraví, radost, spokojenost a hodně, hodně lásky.

Premiéra v září – opera:

Jacques Offenbach: *Hoffmannovy povídky*. Libreto: Jules Barbier; Režie: SKUTR (Martin Kukučka, Lukáš Trpišovský); Dirigent: Ondrej Olos; Scéna: Jakub Kopecký; Kostýmy: Simona Rybáková. Příběh básníka hledajícího ženský ideál nese podtitul fantastická opera. Jen prolog a epilog, kde básník Hoffmann zamilovaný do zpěvačky Stelly baví hospodskou společnost, je reálný. Nikdo však neví, jestli příběhy tří žen, které miloval, jsou pravda či jen básníkův únik do světa bizarních fantazií. Libretista se inspiroval postavou jednoho z prvních představitelů romantismu, básníkem a skladatelem E. T. A. Hoffmannem a jeho povídkami už pro stejnojmennou hru, kterou napsal spolu s Michaellem Carré. Jméno J. Offenbacha je spojováno především s operetním žánrem, ale v jeho díle jsou dvě opery – *Rýnské rusalky* a *Hoffmannovy povídky*, které nedokončil, přesto patří ke stálým operního repertoáru.

Divadelní jubilea, vzpomínky – srpen

☞ 7. 8. 1924 se narodil tenorista Miloslav Arbeit (†9. 5. 1986). Kariéru začal v Opavě, dále působil v Olomouci, Č. Budějovicích, opět v Opavě. Od r. 1954 byl sólistou brněnské operety, po pěti letech se vrátil do Opavy. V r. 1964 přešel do sboru ND Praha.

☞ 9. 8. 1854 se narodila Marie Červinková – Riegrová (†19. 1. 1895), libretistka, vnučka F. Palackého. Psala básně, povídky, dramata, přeložila libreto Eugena Oněgina. Pro Antonína Dvořáka vytvořila libreta k operám *Dimitrij* a *Jakobín*.

☞ 13. 8. 1909 se narodila mezzosopranistka Helena Burianová (†18. 3. 1992). Uměleckou dráhu začala ve sboru brněnské opery (1924), sólistkou se stala až v r. 1941. Byla obsazována především do charakterního oboru. Z rolí: Ježibaba, Klásková, Azucena, Kabanicha...

☞ 13. 8. 1874 se narodil libretista Adolf Wenig (†19. 3. 1940). Pracoval jako učitel, později se věnoval pouze spisovatelské činnosti. Z libret: *Čert a Káča* (A. Dvořák), *Vodník* (B. Vomáčka)...

☞ 18. 8. 1919 se narodil tenorista Oldřich Spisar. Původním povoláním lesník zpěv studoval na brněnské konzervatoři. Byl sólistou v olomoucké opeře (Jeník, Lukáš, Dalibor, Lenskij...), poté působil v Opavě, Bratislavě, od r. 1958 až do odchodu do důchodu sólista ND Praha. Má řadu nahrávek v rozhlase i na gramofonových deskách. Často zpíval na koncertech.

☞ 24. 8. 1839 se narodil skladatel a dirigent Eduard Nápravník (†23. 11. 1916). Od r. 1861 působil v Petrohradě, kde se stal prvním kapelníkem carské opery (1869). Opery: *Nižgorodci*, *Garold*, *Dubrovskij*, *Francesca da Rimini*.

☞ 25. 8. 1874 se narodil barytonista Karel Král (†17. 2. 1920). Uměleckou dráhu zahájil v Berlíně, zpíval v Záhřebu, Lublani, v l. 1900 – 02 a 1904 – 05 působil v Plzni, 1907 – 19 v Brně. Podle kritiky to byl muzikální a inteligentní pěvec s nedostatkem jevištního temperamentu. Z rolí: Wolfram, Scarpia, Amonasro, Papageno, Kalina, Vladislav, Vok, Přemysl...

☞ 27. 8. 1839 se narodil hudební kritik a skladatel Josef Ilner (†6. 2. 1904). Vystudoval práva, byl vlastenecky činný v Brně. Opera: *Kvas krále Vondry XXVI*.

☞ 28. 8. 1959 zemřel skladatel Bohuslav Martinů (*8. 12. 1890). Vedle L. Janáčka nejvýznamnější český operní skladatel 20. století a vůbec velká tvůrčí osobnost evropské hudby. Od r. 1915 učitel houslí v Poličce, od r. 1920 houslista ČF, soukromě studuje skladbu u J. Suka. Od r. 1923 žil v Paříži. V r. 1941 emigroval do USA, v r. 1953 se vrátil do Evropy. Žil ve Francii, Itálii a Švýcarsku, kde zemřel. Jeho ostatky byly převezeny do rodné Poličky, kde byly 27. 8. 1979 uloženy do rodinné hrobky. Opery: *Voják a tanečnice*, *Slzy nože*, *Den milosrdenství* (nedokončena), *Trojí přání*, *Hry o Marii*, *Hlas lesa*, *Veselohra na mostě*, *Divadlo za bránou*, *Julietta*, *Dvakrát Alexandr*, *Čím lidé žijí*, *Ženitba*, *Mirandolina*, *Řecké pašije*, *Ariadna*.

Divadelní jubilea, vzpomínky – září

☞ 1. 9. 1934 se narodila sopranistka Jarmila Rudolfová. První angažmá nastoupila v olomoucké operetě, brzy přešla do opery. V r. 1961 ji F. Jílek angažoval do Brna. Byla velmi muzikální, jevištně půvabná a herecky mnohotvárná. Z rolí: Mařenka, Jenůfa, Krasava, Milada, Rusalka, Papagena, Bess, Salome... Několikrát hostovala v Berlíně, až konečně na základě nabídky W. Felsensteina přijala v Komické opeře angažmá.

☞ 3. 9. 1878 se narodil libretista Hanuš Jelínek (†27. 4. 1944). Vystudoval němčinu a francouzštinu na UK, stal se zetěm A. Jiráska. Básník, kritik a překladatel byl úředníkem na ministerstvu zahraničí. Libreto: *Lucerna* Vítězslava Nováka.

☞ 4. 9. 1924 zemřel tenorista Alois Doubravský (*20. 6. 1867). Debutoval jako Dalibor v Brně (1897), kde zůstal po celou uměleckou kariéru vyjma dvou sezon (Plzeň, Opava). Vystoupil v 1 039 představeních v 63 rolích – jen Jeníka zpíval 100x, Dalibora 83x. Z cizího repertoáru zpíval Otella, Cania, Florestana aj. V sezoně 1903/04 působil v Brně jako ředitel a velmi se zasloužil o premiéru Její pastorkyně (1904). V r. 1908 musel pěveckou činnost pro hlasové onemocnění ukončit. Patří k velkým postavám české opery – vyznačoval se kultivovaným projevem pěveckým i hereckým.

☞ 4. 9. 1900 se narodil skladatel, fagotista a pedagog Karel Horký (†27. 11. 1988). Působil jako fagotista divadelních orchestrů v Č. Budějovicích, Pardubicích a Brně. Učil na brněnské konzervatoři a JAMU. Opery: *Hrob* (nedokončena), *Jan Hus*, *Hejtman Šarovec*, *Jed z Elsinoru*, *Svítání*, *Atlantida*.

6. 9. 1924 zemřel tenorista a skladatel Josef Alexander Jelínek (*16. 9. 1863). Působil v Plzni, kde byl mj. prvním českým Tannhäuserem. Odtud odešel do Brna, v l. 1900 – 22 byl činný v pražském německém divadle. Opery: *Enoch Arden*, *Otcův soud*.

10. 9. 1889 se narodil skladatel a pedagog Vilém Petrželka. Žák L. Janáčka na brněnské varhanické škole. Působil jako korepetitor a kapelník Východočeského divadla, v l. 1919 – 52 byl profesorem skladby na brněnské konzervatoři, od r. 1946 na JAMU.

12. 9. 1884 se narodil tenorista Miloslav Jeník (†30. 10. 1944). Pro zajímavost – absolvent obchodní akademie, brankář S. K. Slavie. Vystupoval jako host ve smíchovské aréně, v l. 1918 – 41 byl angažován v pražském ND. Nastudoval přes stovku rolí, v nichž vystoupil více než 2000x (Jeník 154x, Ladislav 69x, dále Števu, Borise, Lenského, Dona Ottavia, Fausta, Otella... Pro meziválečné ND, zmítané permanentní tenorovou krizí, byl nepostradatelný a patří k velkým postavám českého pěveckého umění.

15. 9. 1954 se narodila sopranistka Daniela Opravilová. Vystudovala filozofickou fakultu UK (italštinu, francouzštinu – PhDr) a AMU. Začínala v Olomouci (Rusalka, Mirandolina), poté Opava (Desdemona, Mařenka, Markétka, Cho-Cho-San, Káťa, Tosca...), od r. 1986 Brno (Lesní žínka, Chocholka, Ipermestra, Míla, Markéta, Hraběnka, Pascalina, Senta, Abigail...). Rozsáhlá byla její mimodivadelní činnost – externě spolupracovala jako překladatelka odborné literatury, překládala písňové texty, operní árie. Věnovala se i koncertní činnosti se zaměřením na hudbu starých mistrů.

16. 9. 1919 se narodil skladatel Milan Harašta (†29. 8. 1946). Jeho studia hudební vědy přerušilo uzavření vysokých škol nacisty. Absolvoval u V. Kaprála brněnskou konzervatoř. Opery: *Se srdcem divno hrát*, *Nikola Šuhaj*, *Generál Adamov*, *Vlci* (nedokončena).

20. 9. 1884 se narodil tenorista Leon Geitler (†19. 8. 1933). Studoval práva, ale brzy se věnoval jen zpěvu. Debutoval v Plzni, v l. 1908 – 09 působil v Brně (Jeník, Dalibor, Jíra, Ladislav, Kozina, Don José). Další sezonu zpíval v Divadle sdružených měst východočeských, pak znovu v Plzni. Vystupoval také ve Vídni a Varšavě. V l. 1920 – 23 byl členem opery v Č. Budějovicích, poté v pražské Uranii. Pro pražské ND měl podle kritiků „malý“ hlas. Byl tam ale zaměstnán jako inspicient.

21. 9. 1919 se narodil tenorista Jaroslav Stříška. Vyučený mechanik zpěv studoval soukromě. V l. 1945 – 48 byl sólistou opery v Liberci, 1948 – 51 opery brněnské, řadu let působil v ND Praha. Z rolí: Laca, Dimitrij, Princ, Dalibor, Don José, Tannhäuser, Radames, Turiddu, Cavaradossi, Ctirad, Lohengrin. Ve své době neměl ani v ND rovnocennou konkurenci.

25. 9. 1924 zemřel tenorista Karel Burian (*12. 1. 1870). První angažmá dostal v Brně (1891 – Jeník, Dalibor, během tří měsíců nastudoval přes 10 rolí, včetně Turiddu, Manrica, Romea). V pražském ND pro něj nebylo místo ani ve sboru. Odešel do Tallinu (Faust, Lohengrin, Radames, Tannhäuser). 1894 – 96 Kolín n. Rýnem, poté člen Královské opery v Hannoveru. Jeho světová kariéra wagnerovského pěvce začala záskokem v Hamburku, kde zpíval Tannhäusera. Pod taktovkou G. Mahlera odzpíval Stolzinga, Tristana, Siegfrieda... V r. 1900 dostal smlouvu s ND – uvedl se jako Dalibor. Dále tam zpíval Florestana, Werthera, Jeníka, Lohengrina, Tannhäusera, Cania, Dona José, Turiddu, Kozinu, Otella... Pro neshody s operní správou odešel do Budapešti, pak do Drážďan, pravidelně vystupoval v MET. Rok byl členem vídeňské Dvorní opery. Byl jedním z našich největších pěvců, hrdinný barytonově zabarvený tenor, znamenitý herec. Byl činný literárně (básně, fejetony, překládal wagnerovská libreta). Během kariéry dostal mnoho vyznamenání a řádů.

Osobnosti světové hudby – srpen

6. 8. 1969 zemřel německý sociolog, filozof a hudební estetik Theodor Adorno (*11. 9. 1903). Studoval skladbu mj. u A. Berga. V americké emigraci se stal hudebním poradcem T. Manna při

vzniku románu *Doktor Faustus*. Od r. 1950 byl profesorem sociologie a filozofie frankfurtské univerzity. Znalec a útočný propagátor dodekafonie, bystrý analytik a brilantní esejista byl kritikem komercializace hudby – odmítal masové umění.

♫ 6. 8. 1904 zemřel rakouský hudební kritik a estetik Eduard Hanslick (*11. 9. 1829). Jeho otec byl skriptorem pražské Univerzitní knihovny. Hanslick studoval soukromě hudbu u V. J. Tomáška. Po odchodu do Vídně se vypracoval na nejvlivnějšího hudebního kritika své doby. Nejvýše cenil Mozarta, ze současníků Brahmsa. Nakloněn byl i Dvořákovi, ale naléhal na něho, aby zanechal komponování na české texty, přimkl se k německé kultuře, čímž dojde světovosti.

♫ 8. 8. 1759 zemřel německý skladatel Carl Heinrich Graun (*1703). Byl vokalistou v Drážďanech, později tenoristou v Braunschweigu. V r. 1735 vstoupil do služeb pruského krále Friedricha II., který ho jmenoval svým kapelníkem a pověřil organizací berlínské opery. Ta byla otevřena r. 1742 Graunovou operou *César a Kleopatra*. Na textech jeho dalších děl se podílel i panovník.

♫ 9. 8. 1919 zemřel italský skladatel a libretista Ruggiero Leoncavallo (*8. 3. 1858). Pracoval jako novinář, překladatel, učitel zpěvu, doprovod, hrál v kavárnách... Jeho třetí operu přijalo milánské divadlo k provedení a *Komedianti* se stali světovým úspěchem (zpočátku i zásluhou Carusova výkonu). Z dalších 6 oper zaujala zčásti ještě *Bohéma* (týž námět jako Puccini) a *Zaza*.

♫ 9. 8. 1914 se narodil maďarský dirigent Ferenc Fricsay (†20. 2. 1963). Studoval u Bartóka a Kodályho. V l. 1939 – 45 řídil budapešťskou operu, později působil ve Vídni, záp. Berlíně a Mnichově.

♫ 19. 8. 1929 zemřel ruský baletní podnikatel Sergej Pavlovič Ďagilev (*19. 3. 1872). Od r. 1906 organizoval v zahraničí výstavy ruského umění a tzv. Ruské sezóny včetně koncertů, operních představení i baletů. V r. 1911 založil soubor Ruský balet, který vystupoval v l. 1913 – 29 s vynikajícími sólisty (M. M. Fokin, V. F. Nižinskij, L. F. Mjasin aj.) a pro které Ďagilev angažoval mladé avantgardní skladatele (Stravinskij, Prokofjev, Poulenc...), výtvarníky (Picasso, Matisse, Utrillo...) i dirigenty. Ďagilevův soubor vnesl radikálně nové tendence do baletního umění, inspiroval vznik nových skladeb trvalé hodnoty a byl jednou z nejvlivnějších institucí 20. století.

♫ 28. 8. 1894 se narodil rakouský dirigent Karl Böhm (†14. 8. 1981). Studoval práva a současně hudbu. Od r. 1917 působil jako dirigent ve Štýrském Hradci, Mnichově, Darmstadtu, Hamburku, Drážďanech, Vídni, Buenos Aires. Od r. 1938 pravidelně hostoval na salcburském festivalu, později i v Bayreuthu. Koncertoval s Vídeňskými filharmoniky. Podle kritiků zvláště jeho mozartovské a straussovské interpretace měly ráz klasické vyváženosti a dokonalosti.

♫ 31. 8. 1834 se narodil italský skladatel Amilcare Ponchielli (†16. 1. 1886). Jako městský kapelník v Cremoně prosadil uvedení své opery *Snoubenci*, ohlas měla i opera *Litevci*. V r. 1876 byla s trvalým úspěchem v milánské La Scale uvedena opera *Gioconda*. Od r. 1883 vyučoval Ponchielli na milánské konzervatoři – k jeho žákům patřili i Mascagni a Puccini.

Osobnosti světové hudby – září

♫ 1. 9. 1854 se narodil německý skladatel Engelbert Humperdinck (†27. 9. 1921). Odchovanec kolínské konzervatoře získal postupně stipendia mozartovské, mendelssohnovské a meyerbeerovské nadace, což mu zajistilo pobyt v Itálii. Od r. 1888 žil jako profesor skladby v Barceloně, Kolíně, Berlíně aj. V době největších úspěchů verismu se prosadil idylickou operní pohádkou *Hänsel und Gretel* (u nás jako *Perníková chaloupka*).

♫ 6. 9. 1904 se narodil bulharský skladatel, pedagog a dirigent Ljubomir Pipkov (†9. 5. 1974). Studoval v Sofii a Paříži. Dlouhá léta působil v sofijské opeře jako korepetitor, sbornistr a dirigent, v l. 1944 – 48 jako ředitel. Poté se stal profesorem skladby na hudební akademii. V jeho tvorbě jsou zastoupeny všechny žánry: opera (*Momčil*, *Antigona*), symfonie, koncerty pro různé nástroje, hudba k filmům, oratoria...

♫ 10. 9. 1714 se narodil italský skladatel Nicollo Jommelli (†25. 8. 1774). Studoval u různých neapolských mistrů. V r. 1737 byla v Neapoli uvedena jeho první opera. Další komponoval pro Řím, Bolognu a pro Vídeň. V l. 1753 – 69 byl dvorním skladatelem ve Stuttgartu.

♫ 12. 9. 1764 zemřel francouzský skladatel, teoretik a varhaník Jean – Philippe Rameau (*24. 9. 1683). Působil v různých francouzských městech (Avignon, Paříž, Dijon, Lyon, Clermont...) jako varhaník. První operu *Samson* složil na Voltairův text. Jako padesátiletý zažil svou první operní premiéru *Hippolyte et Aricie*. Komponoval pak každoročně 2 – 3 jevištní skladby, celkem 26 děl. Roku 1745 ho Ludvík XV. jmenoval svým komorním skladatelem. Významná byla jeho tvorba pro cembalo, publikoval také učebnici cembalové hry a knihy o harmonii.

♫ 13. 9. 1819 se narodila německá klavíristka a skladatelka Clara Schumannová (†20. 5. 1896). Dcera a žačka lipského pedagoga F. Wiecka byla od mládí připravována na dráhu koncertní umělkyně, otec s ní podnikl první turné (Vídeň, Paříž). Otec bránil jejímu sňatku se Schumannem, ale Clara během manželství podnikla četná turné. Byla vynikající interpretkou Schumannových děl, mistrovsky interpretovala Beethovena, Chopina. V l. 1878 – 92 vyučovala na konzervatoři ve Frankfurtu n. Mohanem. V Praze se seznámila v r. 1847 s B. Smetanou, který jí roku 1852 poslal své Lístky do památníku, a ona se zasadila o jejich publikování. V její tvorbě (klavírní koncert, písně, komorní skladby) je patrný rozhodný vliv Schumannův.

♫ 13. 9. 1894 zemřel francouzský skladatel Alexis Emmanuel Chabrier (*18. 1. 1841). Studoval v Paříži práva a hudbu, přátelil se s literáty (Verlaine) a výtvarníky (Manet). Po zhlédnutí Wagnerova *Tristana* opustil úřednickou dráhu na ministerstvu vnitra a věnoval se hudbě. Osvědčil se jako autor komických oper (*Gwendoline*, *Králem proti své vůli*), písní a drobných komorních skladeb.

♫ 18. 9. 1904 se narodil americký klavírista ruského původu Vladimír Horowitz. Studoval na kyjevské konzervatoři. Od r. 1925 působil v zahraničí – usadil se v New Yorku. V r. 1937 se oženil s dcerou Toscaniniho. Pořádal až 100 koncertů ročně. Hrál hlavně romantický (Liszt, Chopin) a ruský virtuozní repertoár (Rachmaninov, Skrjabin). Byl zcela mimořádně technicky vybaven.

♫ 26. 9. 1759 se narodil rakouský skladatel a kapelník Wenzel Müller (†3. 8. 1825). Prošel hudebním školením v Rajhradě a Javorníku. Od r. 1781 byl členem divadelního orchestru v Brně, od r. 1783 kapelníkem. S kočující společností prošel Německem a Itálií, stal se předměstským kapelníkem ve Vídni. V r. 1807 byl povolán ředitelem Stavovského divadla do Prahy, ale po pěti sezonách se vrátil do Vídně. Složil desítky dobově oblíbených singspielů (*Sestry z Prahy*, *Kouzelný bubínek*, *Čertův mlýn* aj.).

Co chybělo v minulých Zpravodajích

✂ Ve věku 96 let zemřel italský filmový a operní režisér Franco Zeffirelli (12. 2. 1923 – 15. 6. 2019). Proslavil se zejména filmovými adaptacemi divadelních her Williama Shakespeara a operními režiiemi. Původně studoval architekturu. V r. 1945 začal pracovat jako scénograf v Teatro della Pergola ve Florencii a až do 60. let se cele věnoval divadlu. V r. 1967 natočil svou první shakespearovskou adaptaci *Zkrocení zlé ženy* (E. Taylorová a R. Burton), o rok později následovala slavná adaptace *Romea a Julie* (film získal 2 Oscary). Na filmové plátno Zeffirelli přivedl také Verdiho *Otella* (P. Domingo) nebo *Hamleta* (M. Gibson). Patřil k přátelům Marie Callas (La traviata, slavná Tosca, Norma). Pro MET vytvořil *Bohému* (od r. 1981 stále na repertoáru), *Toscu*, *Turandot*, *Dona Giovanniho*. K jeho posledním filmům patřily *Jana Eyrová* (1996), *Čaj s Mussollinim* (1999), *Callas Forever* (2002), *Don Giovanni* (2012 – veronská Aréna). Na září 2020 chystal nového *Rigoletta* pro Královskou operu v Muscatu v koprodukcí s veronskou Arénou a Římskou operou. V r. 1999 převzal na MFF v Karlových Varech cenu za mimořádný přínos světovému filmu. V r. 2004 obdržel britský čestný rytířský titul.

✂ 18. 6. 1959 se narodila tanečnice, pedagožka a choreografka Jana Kůrová. Do baletu ND Praha byla angažována jako šestnáctiletá. Patří k nejúspěšnějším reprezentantům českého baletu v zahraničí. Z rolí: Giselle, Popelka, Odetta/Odilie...

✂ Daniel Špinar, režisér a umělecký ředitel Činohry ND Praha oslavil 7. července čtyřicáté narozeniny. Na kontě má inscenace v Ostravě, Kladně, Hradci Králové a samozřejmě v ND.

✂ Divadelní, televizní a filmový herec, člen Činohry ND Praha Alois Švehlík oslavil 30. července 2019 osmdesáté narozeniny.

Z domova

 Soubor opery plzeňského Divadla J. K. Tyla uvedl 8. 6. 2019 premiéru komické opery *Šelma sedlák*, jejíž děj diváky zavede do Domažlic 18. století. Mistrovské, neprávem opomíjené dílo Antonína Dvořáka v režii Z. Brabce a v hudebním nastudování J. Štrunce se tak po 65. letech znovu zařadilo do repertoáru divadla.

 Sdružení pro obnovu varhan v kostele sv. Linharta v Citově nedaleko od Mělníka pořádalo 18. 5. 2019 první benefiční koncert, na kterém vystoupil David Eben se sborem Schola Gregoriana Pragensis s cílem získat příspěvky na rekonstrukci varhan na kruchtě cítovského kostela, které pocházejí z r. 1877.

 Patronkou prvního ročníku přehlídky současného hudebního divadla Opera Nova byla legendární pěvkyně Soňa Červená. Festival se uskutečnil ve dnech 23. – 27. 6. 2019 na Nové scéně v Praze, v kostele sv. Anny na Anenském náměstí a na náměstí Václava Havla. Přehlídce předcházela výstava, která ukázala díla současných umělců v netradičním spojení se světem opery. Třidevadesátiletá patronka S. Červená vystoupila v hudebním čísle *Vévodkyně a kuchařka* skladatele Ivana Achera.

 Jihočeská Třeboň se stala v druhém červencovém týdnu místem setkávání lidí, kteří jsou hudebními fanoušky a těmi, kteří si rádi poslechnou hudbu v té nejvyšší kvalitě v historickém prostředí míst, kde se koncerty konají. Ve dnech 8. – 13. 7. 2019 byl v Třeboni uspořádán již 16. ročník Mezinárodního hudebního festivalu Třeboňská nokturna.

 Třináctý ročník festivalu Klášterní hudební slavnosti zahájila 7. 6. 2019 ve velkém sále Domu kultury Šumperk Beethovenova *9. symfonie s Ódou na radost*. Skladba zazněla v provedení Filharmonie Zlín a Českého filharmonického sboru Brno pod taktovkou L. Svárovského. V sólových partech se představili Tereza Mátlová (soprán), Jana Hrochová (mezzosoprán), Tomáš Černý (tenor), Martin Gurbal' (bas).

 Zlínská filharmonie připomene v nadcházející 74. sezoně tvorbu skladatele, jehož jméno má ve svém názvu, tedy Bohuslava Martinů. Vzpomene 130 let od jeho narození, 60 let od úmrtí i 30 let od okamžiku, kdy Filharmonie B. Martinů nese toto jméno. Osobě B. Martinů bude patřit také festival Harmonia Moraviae. Úvodní koncert 26. 9. 2019 nese podtitul „Slavíme s Martinů“.

 V českých kinech měl premiéru životopisný film o operním pěvci Lucianu Pavarottim, který režisér Ron Howard poskládal z velkého množství soukromých záběrů jeho rodiny a přátel. Dokument tak nabízí pohled na zpěváka jako na otce, přítele, umělce nebo učitele. Množství záběrů bylo získáno od Pavarottiho druhé manželky Nicoletty Mantovaniové. Naskytla se i možnost poprvé od umělcovy smrti natočit rozhovory s jeho dcerami.

 Cenu Jiřího Bělohlávka pro umělce do třiceti let, která byla poprvé vyhlášena 19. 6. 2016 na počest bývalého šéfdirigenta a hudebního ředitele České filharmonie, získala hornistka Kateřina Javůrková. Cenu jí předala Anna Fejérová, manželka J. Bělohlávka během open air koncertu ČF na pražském Hradčanském náměstí. Na podzim připomene světově proslulého dirigenta také film Romana Vávry Jiří Bělohlávek: Když já tak rád diriguju. Premiéra bude 26. 9. 2019 na Mezinárodním televizním festivalu Zlatá Praha.

🏰 Festival Hudební Rendez – vous, jehož součástí je také Valtická barokní noc, nabídl po sedm letních večerů výjimečná hudební, taneční a divadelní představení českých i zahraničních souborů. V kabinet barokních kuriozit se na jeden večer proměnilo barokní zámecké divadlo.

🏰 Cestu tramvají centrem Brna 8. 7. 2019 lidem zpestřilo smyčcové kvarteto složené z filharmoniků. Celé dopoledne hrálo skladby klasického repertoáru i muzikálové melodie. Filharmonie Brno tak slavnostně uvedla do provozu tramvaj ve „svých barvách“, tedy černé a zlaté. Motiv, který tramvaj zdobí, pochází z Besedního domu – nynějšího sídla orchestru.

🏰 Proč potřebuje Brno nový koncertní sál? Na pódium Besedního domu se orchestr v plném obsazení nevejde; Janáčkovo divadlo (dočasně KC Babylon/Stadion) nemá vhodnou akustiku pro symfonickou hudbu; město nemá kam zvat špičkové zahraniční umělce; v Brně chybí sál pro vrcholné skladby L. Janáčka s varhanními sóly; orchestr evropské úrovně potřebuje k dobrým výkonům odpovídající sál.

🏰 Janáčkova opera NdB se stala součástí významného mezinárodního projektu Opera Vision. Projekt nabízí divákům napříč celým světem možnost zhlédnout na této webové platformě inscenace předních evropských operních domů. Dalším příspěvkem NdB bude opera L. Janáčka *Její pastorkyňa* 2. 9. 2019.

🏰 Hudební festival Znojmo (11. – 28. 7. 2019) oslavil pád železné opony a připomněl hudbu skladatelů na královských dvorech. Festival vyvrcholil scénickým oratoriem *Saul* od G. F. Händela, inscenací připravenou přímo pro jízdnímu Louckého kláštera ve Znojmě. K 30. výročí stržení ostnatého drátu mezi Českem a Rakouskem připravili pořadatelé festivalu sérii koncertů oslavujících spojení česko – rakouského kulturního regionu. Patron festivalu Pavel Šporcl se představil ve *Slovanských tancích* A. Dvořáka za doprovodu PKF – Prague Philharmonia.

🏰 Mezzosopranistka Dagmar Pecková oznámila ukončení své operní kariéry. Hodlá se věnovat písňové tvorbě koncertně, připravuje a realizuje nevšední projekty (pro příští sezonu chystá večer o legendární pěvkyni Marii Callas).

🏰 21. – 26. července hostilo pražské ND prestižní pěveckou soutěž pro mladé talenty „Operalia 2019“ – 27. ročník. Operalia slouží jako významná startovací rampa pro začínající umělce. Podmínkou je věk od 18 do 32 let. Vítězové kromě finanční odměny získávají Operní cenu, Cenu Zarzuela za interpretaci španělského žánru, Cenu Birgit Nielsen za zvládnutí wagnerovského a straussovského repertoáru, Cenu diváka (hodinky značky Rolex od firmy, která je sponzorem Operalie). Snad nejvýznamnější odměnou pro vítěze Operalie je možnost uzavření smlouvy o debutu na jedné z prestižních scén, které zastupují porotci.

🏰 Začátek sezony je již neodmyslitelně spojen s operní produkcí v Přírodním divadle v Divoké Šárce v Praze 6. Na místě původního přírodního divadla v produkci Originálního hudebního divadla Praha vystoupí orchestr, sólisté, sbor a balet ND Praha. Letos pro diváky organizátoři vybrali představení *Dona Giovanniho*.

🏰 15. – 20. července 2019 se uskutečnil v prostorách Baletu ND Praha 11. ročník „International Contemporary Dance Workshop Prague“, jehož organizátorem je známý český pedagog a choreograf Jan Kodet a produkční Baletu ND Jana Malisová. Setkávají se tanečníci a významní pedagogové z celého světa.

🏰 Závěr sezony 2018/19 v ND Praha patřil mistrovskému dílu B. Smetany – opeře *Dalibor*, která se 27. června vrátila do ND po 17 letech. Režíroval Jiří Nekvasil – ředitel ND moravskoslezského. Obsazení: Dalibor – Peter Berger, Michal Lehotský; Vladislav – Adam Plachetka, Svatopluk Sem. Další postavy obsazují Dana Burešová, Kateřina Hebelková, Veronika Holbová, Alžběta Poláčková, Jiří Sulženko, Jan Šťáva a další. Dirigenti: Jaroslav Kyzlink, Jan Chalupěcký.

 Francouzská Aliance Pardubice 25. 6. 2019 oslavila celodenními trhy a francouzsko – českým koncertem v podání Opera studia Praha a Olomoucké filharmonie 20 let své existence. Posláním Aliance je šířit francouzský jazyk a kulturu v zahraničí. Na programu byly árie z oper *Carmen* a *Werther* nebo Offenbachův *Cancan*. Koncert byl v poloscénickém provedení českými a francouzskými sólisty v kostýmech připravených chráněnými dílnami.

 Zrcadlová kaple pražského Klementina ožila hudbou J. S. Bacha. Letní část třetího ročníku mezinárodního hudebního festivalu Bach for All od 16. 7. 2019 pokračovala koncertem „Bach na dotek“. Koncert se uskutečnil jen za osvětlení svíčkami pro dotvoření vážné a smuteční atmosféry kantáty *Aetus Tragicus*. Skladba je určena pro pohřební účely (4 sólové hlasy, zobcové flétny, violoncella a basso continuo). Dílo bylo provedeno tak, jak bylo obvyklé v době jeho vzniku.

 Prezident festivalu Struny podzimu Marek Vrabc seznámil veřejnost s programem 23. ročníku tohoto mezinárodního hudebního festivalu. Od 15. 10. do 13. 11. 2019 v různých pražských sálech bude připraveno 10 koncertů, na kterých vystoupí zástupci různých žánrů a směrů od klasické hudby přes jazz až k hip hopu. Unikátním projektem bude koncert Jiří Suchý Recitál 1964/2019, kterým festival připomene i 50 let od úmrtí Jiřího Šlitra.

 Před 100 lety zahájilo ND moravskoslezské svoji činnost uvedením opery B. Smetany *Prodaná nevěsta*. Dnes se se svými čtyřmi soubory (opera, balet, činohra, opereta – muzikál) řadí do popředí českých divadelních domů.

Ze světa

 Mezzosopranistka Štěpánka Pučálková završila svou první sezonu sólistky Semperovy opery v Drážďanech v nové inscenaci Meyerbeerovy opery *Hugenoti* (premiéra 29. 6. 2019). V roli Raoula de Nangise se představil americký tenorista J. Osborn, Markétu de Vaiois zpívala ruská sopranistka V. Gimadieva a Markétina panoše Urbaina Š. Pučálková.

 Aleš Briscein se v témže operním domě představil v květnu a červnu v roli Paula v opeře Ericha Wolfganga Kornogolda *Mrtvé město*. Tuto roli nedávno ztvárnil i v berlínské Komische Oper (premiéra byla vysílána v celosvětovém přenosu platformy operavision.eu).

 Česká sopranistka Olga Jelínková sklízí na zahraničních operních scénách jeden úspěch za druhým. Poté, co získala stále angažmá v opeře v Saarbrückenu, získává stále více nabídek z jiných evropských operních scén. V září ji čeká série představení Mozartovy *Kouzelné flétny* ve vídeňské Volksoper v roli Královny noci. Tuto roli v dosavadní kariéře ztvárnila už ve čtrnácté produkci. 30. 11. 2019 bude následovat patnácté nastudování v berlínské Komische Oper. Kromě hostování v Mannheimu a Chemnitz přibyla nabídka z Lipské opery, se kterou bude pěvkyně hostovat na operním festivalu Thurn und Taxis Schlossfestspiele. České publikum ji v následující sezoně může spatřit v roli Královny noci v pražském Stavovském divadle.

 Český barokní orchestr Collegium 1704 koncertoval pod vedením V. Lukse na začátku června 2019 s mezzosopranistkou Magdalenou Koženou třikrát ve Francii. Bylo uvedeno představení *Zahrada nářků* sestavené z dramatických scén slavných ženských hrdinek v barokní hudbě. Posluchači si vyslechli také italské kantáty G. F. Händela a jeho benátských a neapolských současníků.

 Pavel Šporcl vystoupil 9. 6. 2019 v londýnské Cadogan Hall. S Anglickým komorním orchestrem provedl Koncert pro housle a orchestr e moll od Felixe Mendelssohna Bartholdyho.

 Pražský filharmonický sbor je od r. 2010 rezidenčním sborem slavného operního festivalu v Bregenzu. Během letošního hostování sbor nastudoval Verdiho operu *Rigoletto* na Jezerní scéně s Vídeňskými symfoniky a Massenetovu operu *Don Quijote*. Jednou z hlavních událostí tohoto festivalu byla oslava desetileté spolupráce s Pražským filharmonickým sborem na orchestrálním

koncertě 22. 7. 2019, kde zaznělo monumentální *Requiem* G. Verdiho. Vídeňské symfoniky řídil dirigent Fabio Luisi.

📖 Soubor Státní opery Praha vystoupil na Thurn und Taxis Schlossfestspiele, populárním letním festivalu v bavorském Řezně, který zahájil svou inscenací Verdiho opery *Nabucco* v režii José Cury (12. a 13. 7. 2019). Hlediště na historickém nádvoří zámku pojme až 3 200 diváků. Zámecké slavnosti se konají od r. 2003 každé léto jako open air festival před zámkem St. Emmeram, který byl založen r. 739 jako benediktinský klášter. Od r. 1812 je ve světském držení rodiny Thurn a Taxis. Záštitu nad festivalem má kněžna Mariae Gloria von Thurn und Taxis.

📖 8. ročník mezinárodního hudebního festivalu Lípa Musica uvede i v letošním roce 23. 9. 2019 tradiční prolog zasazený do ruin klášterního kostela na saském Oybině. Jeho protagonistou bude úspěšné mladé violoncellové kvarteto Prague Cello Quartet. Je to unikátní český soubor čtyř violoncellistů, kteří publiku nabízejí koncertní show složené nejen ze známých skladeb klasických mistrů, ale také populárních filmových melodií nebo jazzových či rockových hitů.

📖 Balet ND Praha – on Tour 2019 – zahraniční vystoupení: v březnu předvedli své umění první sólisté Miho Ogimoto a Nikita Chetverikov na 9. mezinárodním baletním festivalu ve Pforzheimu. Patrik Holeček a Kristina Kornová vystoupili v březnu v rámci mezinárodního setkání Ruské baletní ikony /Gala 2019 v londýnském Coliseu. V Kazachstánu zatančil soubor 14. června na prestižním Eurasian Dance Festival v hlavním městě Astana.

📖 Ukrajinský barytonista Andrej Kymach zvítězil 22. 6. 2019 ve slavné světové soutěži BBC Cardiff Singer of the World, a to v konkurenci 400 pěvců z celého světa. První cenu představuje 20 000 liber a recitál v londýnské Queen Elizabeth Hall. Jednatřicetiletý barytonista na koncertě přednesl árie z oper Bizeta, Rachmaninova a Donizettiho. Druhé místo obhájil jednatřicetiletý čínský tenorista Mingjie Lei. Cenu Dame Joan Sutherland, která byla letos věnována památce slavného ruského barytonisty Dmitrije Hvorostovského (1962 – 2017) si odnesla dvaatřicetiletá anglická mezzosopranistka Katie Bray.

📖 Pramen Beethovenových vlasů byl dán v červnu na prodej v londýnské aukční síni Sotheby. Předpokládaná cena dosahovala 15 000 liber. Beethoven věnoval tento pramen vlasů v r. 1826, tedy rok před svou smrtí, svému příteli, klavíristovi Antonu Halmovi.

📖 Woody Allen (*1935), slavný americký filmový režisér, debutoval v září 2008 ve světě opery, a to v Losangeleské opeře jednoaktovkou G. Pucciniho *Gianni Schicchi*. Milánská La Scala tuto produkci nyní převzala (premiéra 6. 7. 2019). Na tiskové konferenci řekl třiaosmdesátiletý Woody Allen, že je rád, že mohl na chvíli nahradit filmovou práci režii opery na „takovém ikonickém místě, jako je La Scala“. Svůj debut v tomto operním domě označil za splnění svého snu spolupracovat s „největším operním divadlem na světě“.

📖 Nový festival v Gruzii. První ročník se uskuteční od 8. do 22. 9. 2019. Festival „Tsinandali“ má název podle místa konání, malé vesničky ve vinařské oblasti 79 km od Tbilisi. Koncerty se uskuteční v amfiteátru, komorní koncertní síni, muzeu aj. Hlavním cílem festivalu je propagace gruzínské hudby. Hudebním ředitelem byl jmenován renomovaný italský dirigent Gianandrea Noseda (*1964).

📖 Finská dirigentka a cellistka Susanna Mälkki (*1969) souhlasila s prodloužením svého kontraktu na místo šéfdirigentky Helsinské filharmonie do r. 2023.

📖 Philharmonia Orchestra v Londýně jmenovala svým novým šéfdirigentem finského perkusionistu a dirigenta Santtu – Matias Rouvali (*1985), který je také šéfdirigentem Symfonického orchestru města Tampere.

📖 Dominique Meyer – francouzský politik, ekonom, od r. 2010 ředitel Vídeňské státní opery, je na seznamu žhavých kandidátů na místo ředitele milánské La Scaly. V únoru 2020 odtud odchází rakouský kulturní manažer Alexander Pereira. Některá média tvrdí, že je nepravděpodobné, že by do

čela La Scaly byl opět jmenován neitalský ředitel. Tipují, že místo bude zastávat současný intendant Římské opery Carlo Fuortes.

📖 Danielu Barenboimovi byl prodloužen kontrakt na ředitele Státní opery Berlín, kterou argentinsko-izraelsko-španělský pianista a dirigent vede od r. 1992. Jeho dosavadní smlouva byla prodloužena až do r. 2027, kdy Barenboim dovrší 85 let. Prolongace se uskutečnila navzdory obviněním členů orchestru ze šikany a vytváření atmosféry strachu vedením.

📖 Opera Rara je nezisková britská gramofonová společnost založená na začátku 70. let 20. století s cílem propagovat vzácná či opomíjená díla skladatelů období bel canta (Rossini, Donizetti, ale i Meyerbeera a Offenbacha). Od září 2019 stane v čele instituce nový umělecký ředitel. Bude jím italský dirigent Carlo Rizzi (*1960), který místo převezme po Siru Marku Elderovi, britském dirigentovi, který vedl Operu Rara sedm let.

Nabídky, informace

Představení ND Brno:

Opera:

Janáčkovovo divadlo: *Zahajovací koncert* 6. 9. 2019 v 18,00 hod. na piazzettě před JD
Předpremiérové kukátko k opeře Hoffmannovy povídky 12. 9. 2019 v 17 hod. ve foyer JD
Hoffmannovy povídky – PREMIÉRA – 20. 9. 2019 v 19 hod,
Hoffmannovy povídky: 22. 9. 2019 v 19 hod.; 29. 9. 2019 v 17 hod.
Prodaná nevěsta: 28. 9. 2019 v 19 hod.

Špilberk: *Nabucco*: 1. 9. 2019 v 19 hod.
La traviata: 3. 9. 2019 v 19 hod.

Balet:

Biskupský dvůr: *Letní baletní koktejl*: 1. 9. 2019 v 17 hod., 2. 9. 2019 ve 20 hod.
 Janáčkovovo divadlo: *Labutí jezero*: 24. 9. 2019 v 18 hod., 27. 9. 2019 v 19 hod. (↗L)

Činohra:

Mahenovo divadlo: *Saturnin*: 10. 9. 2019 v 19 hod.
Jánošík Revisited: 11. 9. 2019 v 19 hod.
Hana: 15. 9. 2019 v 19 hod., 16. 9. 2019 v 17 hod. (↗L)
Králova řeč: 19. 9. 2019 v 19 hod.
Milenci nebes: 20. 9. 2019 v 19 hod.
Ostrov pokladů: 21. 9. 2019 v 15 hod.
Noc bláznů: 22. 9. 2019 v 19 hod.
 Jan Vermeer, mistr nizozemské malby (přednáška Miroslava Kindla – doprovodný program k Hledání ztraceného času). 23. 9. 2019 v 18 hod. Vstup volný.
Hledání ztraceného času: 24. 9. 2019 v 19 hod., 30. 9. 2019 v 19 h. (↗L)
Kdo je pan Schmitt?: 25. 9. 2019 v 19 hod.
Apartmá v hotelu Plaza: 28. 9. 20189 v19 hod.
Je třeba zabít Sekala: 29. 9. 2019 v 19 hod.

Divadlo Reduta: *Před východem slunce*: 17. 9. 2019 v 19 hod.
Roky a kroky: 19. 9. 2019 v 19 hod.
Teror: 21. 9. 2019 v 19 hod.
Brněnské pověsti: 22. 9. 2019 v 15 hod.
##T#€£#%# stand-up Terezy Groszmannové: 25. 9. 2019 v 19 hod.
Kmeny: 26. 9. 2019 v 19 hod.
Vévodkyně a kuchařka: 28. 9. 2019 ve 20 hod.

Hosté: Kouzelná vyhlídka (Divadelní spolek Frída): 27. 9. 2019 v 19 hod. Divadlo Reduta

Přenosy z Metropolitní opery v New Yorku v sezoně 2019-20

12. října 2019 – G. Puccini: *Turandot*
 26. října 2019 – J. Massenet: *Manon*
 9. listopadu 2019 – G. Puccini: *Madama Butterfly*
 23. listopadu 2019 – P. Glass: *Achnaton*
 11. ledna 2020 – A. Berg: *Vojcek*
 1. února 2020 – G. a I. Gershwin: *Porgy a Bess*
 29. února 2020 – G. F. Händel: *Agrippina*
 14. března 2020 – R. Wagner: *Bludný Holanďan*
 11. dubna 2020 – G. Puccini: *Tosca*
 9. května 2020 – G. Donizetti: *Marie Stuartovna*

I v letošní sezoně vychází činohra NdB vstříc divákům ze zahraničí – vybraná představení s anglickými titulky. Ke stávajícím titulům *Králova řeč*, *Odyssea*, *Petrolejové lampy* se přidaly dvě nové premiéry – *Noc bláznů*, *Milenci nebes*.

Aby Váš zážitek z představení byl dokonalý, můžete si objednat předem občerstvení, a to u obsluhy bufetů před představením přímo v divadle nebo z domu na adrese www.divadelnibufety.cz.

Je teprve začátek sezony, ale už je připraveno Vánoční předplatné, které v několika řadách uspokojí každého. Po skončení předprodeje 31. 12. 2019 bude vylosován jeden šťastlivec, který dostane autobusový zájezd do Londýna pro 2 osoby. Cena předplatného od 490 Kč.

Vážení přátelé,

už první měsíc nové sezony nabízí výběr představení pro každého, kdo si vybrat chce. Příjemné zážitky a potěšení z návštěvy divadla Vám přeje členové výboru SPNdB. J. Veselá

Použité zdroje:

Malá encyklopedie české opery	Hudební rozhledy č. 7, 8
Malá encyklopedie hudby	Webové stránky NdB
Osobnosti světové hudby	Denní tisk a internet
Oxfordský slovník opery	Katalog NdB 2019/20
Postavy brněnského jeviště	ND Praha – měsíčník

Uzávěrka Zpravodaje dne: 23. srpna 2019

Neprodejně. Zpravodaj vydává Spolek přátel NdB, Jugoslávská 652/98, 613 00 Brno, IČ 48510777 pro vnitřní potřebu.